

Statsrådets förordning om skärgårdsdelegationen

1 Förslagets huvudsakliga innehåll

Enligt förslaget utfärdas en ny förordning om skärgårdsdelegationen med stöd av skärgårdslagen.

I förordningen utfärdas närmare bestämmelser om tillsättandet av delegationen, om delegationens sammansättning, uppgifter och arbetssätt samt om delegationens generalsekreterare och sekretariat.

2 Bakgrund och bemyndiganden att utfärda förordning

Utkastet till förordning har beretts som ett led i revideringen av lagen om främjande av skärgårdens utveckling (494/1981, nedan *skärgårdslagen*). Revideringen av skärgårdslagen bygger på den föresats i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering enligt vilken skärgårdslagen ska uppdateras. Den statsrådsförordning om skärgårdsdelegationen som utfärdats med stöd av den gällande skärgårdslagen föreslås bli upphävd och ersatt av en ny förordning om delegationen. Materiellt avses dock den nya förordningen i huvudsak motsvara den tidigare.

I 14 § 3 mom. i den nya skärgårdslagen ingår ett bemyndigande att utfärda förordning enligt vilket statsrådet får utfärda närmare bestämmelser om tillsättandet av delegationen, om delegationens sammansättning, uppgifter och arbetssätt samt om delegationens generalsekreterare och sekretariat.

Med stöd av bemyndigandet i 14 § 3 mom. i skärgårdslagen föreslås en ny förordning om skärgårdsdelegationen bli utfärdad av statsrådet.

3 Beredningen av ärendet

Förordningen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet i samarbete med den arbetsgrupp som bereder totalreformen av skärgårdslagen.

[Förordningen har varit på remiss...]

4 Nuläge och bedömning av nuläget

Enligt den gällande skärgårdslagen tillsätter statsrådet en skärgårdsdelegation i anslutning till jord- och skogsbruksministeriet för uppgiften att bereda åtgärder som rör främjandet av skärgårdens utveckling samt följa åtgärdernas verkningar. Vedertagen praxis är att delegationen är parlamentarisk och tillsätts för riksdagens mandatperiod. Enligt skärgårdslagen kan delegationen tillsättas för en bestämd period på högst sex år.

Skärgårdsdelegationen har en central främjande roll i frågor som gäller skärgårdsområden och insjöområden. Delegationen bereder åtgärder för att främja skärgårdens utveckling och övervakar deras konsekvenser. Delegationen har till uppgift att lyfta fram skärgårdsområdenas och insjöområdenas särdrag så att dessa ska bli konstaterade som ett led i beslutsprocesser. Enligt den gällande förordningen om skärgårdsdelegationen har skärgårdsdelegationen till uppgift att

1. följa tillämpningen av lagen om främjande av skärgårdens utveckling,

2. fortlöpande följa förhållandena i skärgården och skaffa behövliga uppgifter om dem,
3. samarbeta med skärgårdskommuner, kommuner med skärgårdsdel, övriga skärgårdsområden och insjöområden samt med de organisationer och statliga myndigheter som är verksamma inom dem,
4. bereda skärgårdsprogrammet och delta i beredningen av ett eventuellt skärgårdspolitiskt principbeslut eller annat motsvarande beslut av statsrådet i samarbete med kommunerna, landskapsförbunden, statliga myndigheter och andra aktörer,
5. behandla framställningar som gjorts hos delegationen av kommuner, landskapsförbund, statliga myndigheter och organisationer samt vid behov av andra aktörer, och
6. göra framställningar och avge utlåtanden.

Delegationen består av en ordförande, en vice ordförande och nio andra medlemmar. För alla medlemmar utses en personlig ersättare. Samtliga ovannämnda personer ska vara insatta i skärgårdsområdenas förhållanden. Det har dessutom ansetts viktigt att olika skärgårdsområden är representerade i delegationen. Om någon av ovannämnda personer avgår före mandatperiodens utgång, utser jord- och skogsbruksministeriet en ny medlem i dennes ställe för den återstående mandatperioden. I syfte att genomföra lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) har jord- och skogsbruksministeriet i sin begäran om att utse medlemmar bett partierna att så långt möjligt utse både en kvinna och en man för varje medlemspost och ersättarpost.

Delegationen sammanträder cirka sex gånger per år. Mötena hålls i regel i Helsingfors, och det är möjligt att delta i dem på distans. Enligt förordningen sammanträder delegationen på kallelse av ordföranden. Om ordföranden är förhindrad kan vice ordföranden sammankalla delegationen. I praktiken är det generalsekreteraren som sänder möteskallelserna. En medlem i delegationen kan vid behov begära att medlemmens ersättare ska närvara vid delegationens möte. Ersättare i delegationen har rätt att delta i mötena också när den ordinarie medlemmen är närvarande, dock utan rösträtt. Delegationen är beslutsför då ordföranden för sammanträdet och minst fem andra medlemmar är närvarande. Delegationens beslut blir den åsikt som majoriteten omfattar. Om rösterna faller lika avgör ordförandens röst. En representant för Åland deltar i delegationens möten.

Enligt 4 § i förordningen om skärgårdsdelegationen kan delegationen ha en generalsekreterare, andra sekreterare och annan behövlig personal. Delegationen har ett eget sekretariat och en generalsekreterare. Generalsekreteraren är anställd vid jord- och skogsbruksministeriet. Till sekretariatet kallas medlemmar från både havs- och insjöområdena samt från de förvaltningsområden som är av relevans för skärgårdsfrågor. Medlemmarna förväntas dessutom vara insatta i skärgårdsfrågor och skärgårdsområden och motiverade att delta i verksamheten. För närvarande består sekretariatet av medlemmar från olika ministerier, landskapsförbund, skärgårdskommuner, kommuner med skärgårdsdel samt organisationer. Sekretariatet förväntas vara en aktiv drivare av skärgårdsfrågor tillsammans med delegationen. Sekretariatet ska även lyfta fram frågor som gäller skärgårdsområdena och informera delegationen om dem samt fungera som kommunikator mellan skärgårdsbor, de olika förvaltningsområdena och delegationen. Vid behov bereder sekretariatet ärenden som ska behandlas vid delegationens möten. Sekretariatet deltar i delegationens möten och håller också egna möten, oftast på distans.

Enligt förordningen om skärgårdsdelegationen får delegationen tillsätta arbetsgrupper för beredningen av ärenden samt kalla personer som inte ingår i delegationen till medlem i en arbetsgrupp. Delegationen har för närvarande en arbetsgrupp, arbetsgruppen för färjor vid enskilda vägar. Medlemmarna i arbetsgruppen är inte medlemmar i delegationen. Arbetsgruppens ordförande deltar i delegationens möten.

Enligt förordningen om skärgårdsdelegationen har delegationen rätt att höra sakkunniga. I praktiken sker detta genom att delegationen hör anföranden om teman som är avsedda att behandlas vid delegationens möten.

5 Konsekvenser

Förslaget har inga ekonomiska konsekvenser. Det görs inte heller några betydande ändringar i delegationens sammansättning. Syftet med förordningen är att förtydliga de bestämmelser som gäller tillsättandet av skärgårdsdelegationen och delegationens verksamhet.

Enligt förslaget ska delegationens sammansättning utöver ordföranden och vice ordföranden omfatta högst 15 andra medlemmar, i stället för nuvarande nio. Delegationens uppgifter preciseras till att bättre motsvara delegationens faktiska uppdrag.

6 Specialmotivering

1 §. Tillsättande. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om tillsättandet av delegationen. Statsrådet tillsätter delegationen på framställning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt skärgårdslagen kan delegationen tillsättas för högst sex år. Delegationens verksamhet fortgår tills en ny delegation har tillsatts. Om en medlem eller en ersättare avgår före mandatperiodens utgång, utser arbets- och näringsministeriet på framställning av riksdagspartiet en ny medlem eller ersättare i dennes ställe för den återstående mandatperioden. Paragrafen motsvarar nuläget.

2 §. Sammansättning. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om delegationens sammansättning. Skärgårdsdelegationen består av en ordförande, en vice ordförande och högst 15 övriga medlemmar. Varje medlem har en ersättare. En sammansättning i vilken de olika skärgårdsområdena är företrädare ska eftersträvas, liksom att medlemmarna är insatta i skärgårdens förhållanden. Delegationen är beslutsför när ordföranden eller vice ordföranden och därtill minst hälften av de övriga medlemmarna deltar i beslutsfattandet. Den föreslagna bestämmelsen skiljer sig från den gällande bestämmelsen i att antalet tillåtna övriga medlemmar föreslås vara 15, jämfört med nuvarande nio. Ett högre antal medlemmar skapar bättre förutsättningar att anpassa delegationens sammansättning till eventuella förändringar i antalet riksdagspartier. Skulle antalet riksdagspartier öka, är det enligt förslaget möjligt för alla riksdagspartier att utse företrädare till delegationen.

3 §. Uppgifter. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om delegationens uppgifter. Bestämmelserna motsvarar i huvudsak den gällande förordningen, men innehållet i paragrafen preciseras till att bättre motsvara delegationens faktiska uppgifter. Dessutom föreslås det bli preciserat vad uppgifterna omfattar.

Delegationen föreslås ha till uppgift att övervaka och bedöma hur skärgårdslagens syften uppnås samt arbeta för att skärgårdens särdrag ska beaktas i beslutsfattandet. Enligt förslaget omfattar delegationens uppgifter bevakning av utvecklingen i skärgården. Dessutom ska delegationen genomföra och stödja projekt som ökar kunskapen om förhållandena i skärgården. Delegationen föreslås även ha till uppgift att vid nationellt och regionalt beslutsfattande lyfta fram skärgårdsområdenas särskilda behov.

Delegationen ska samarbeta med statliga myndigheter, skärgårdskommuner, kommuner med skärgårdsdel, välfärdsområden med skärgårdsförhållanden samt lokala och regionala organisationer i skärgårdsområdena.

Delegationen ska också bereda ett nationellt program för utveckling av skärgårds- och insjöområdena. Delegationen ska delta i beredningen av skärgårdspolitiska riktlinjer och av exempelvis skärgårdspolitiska principbeslut eller motsvarande beslut av statsrådet.

Delegationen ska avge utlåtanden och göra framställningar i frågor som gäller skärgården.

4 §. *Generalsekreterare och sekretariat.* Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om delegationens sekretariat. Paragrafen motsvarar i huvudsak 4 § 2 mom. i den gällande förordningen. Delegationen har enligt förslaget en generalsekreterare för beredning och genomförande av ärenden. Generalsekreteraren är anställd vid jord- och skogsbruksministeriet. Därtill har delegationen ett sekretariat samt annan personal efter behov. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska sekretariatet bestå av företrädare för statsförvaltningen samt för det regionala och lokala planet. Vid valet av sekretariatets medlemmar ska avseende fästas vid kunskap i skärgårdsfrågor så att sekretariatet är till stöd för skärgårdsdelegationen och kompletterar dess sakkunskap. Sekretariatet ska bereda ärenden som hör till delegationen och bidra till verkställigheten av delegationens beslut. Delegationen ska få höra sakkunniga, såsom i nuläget.

5 §. *Arbetsgrupper.* I paragrafen föreslås särskilda bestämmelser om arbetsgrupper tillsatta av delegationen. Materiellt motsvarar bestämmelsen 4 § 1 mom. i den gällande förordningen. Enligt paragrafförslaget får delegationen tillsätta arbetsgrupper för beredning av ärenden och kalla även personer som inte ingår i delegationen till medlem i en arbetsgrupp. Delegationen har också hittills tillsatt arbetsgrupper och medlemmarna i arbetsgrupperna har ofta varit personer utanför delegationen.

6 §. *Ikraftträdande.* Enligt paragrafen träder förordningen i kraft samtidigt som skärgårdslagen.

7 Ikraftträdande

Förordningen föreslås träda i kraft den xx xxx 202x, samtidigt som skärgårdslagen.